

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Інститут розведення і генетики тварин імені М.В. Зубця Національної академії аграрних наук України
Освітня програма	48027 Технології виробництва і переробки продукції тваринництва
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Спеціальність	204 Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Інститут розведення і генетики тварин імені М.В. Зубця Національної академії аграрних наук України
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	48027
Назва ОП	Технології виробництва і переробки продукції тваринництва
Галузь знань	20 Аграрні науки та продовольство
Спеціальність	204 Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Вид освітньої програми	Освітньо-наукова

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Димчук Анатолій Васильович, Ткаченко Тетяна Юріївна, Прокопенко Наталія Павлівна (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	05.05.2021 р. – 07.05.2021 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП <http://www.iabg.org.ua/images/aspirantura/zvit.pdf>

Програма візиту експертної групи http://www.iabg.org.ua/images/aspirantura/programma05_07.05.21.pdf

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

Чіткість і визначеність цілей ОНП, узгодженість з основним напрямом діяльності ІРГТ, відповідність запитам стейкхолдерів за врахування сучасних тенденцій галузі тваринництва та ринку праці робить її актуальною. Зміст ОНП, відповідність нормативним положенням, систематичне удосконалення її складових через залучення до проектування, організації, реалізації ОНП провідних вчених галузі тваринництва, застосування кращих практик вітчизняних провідних ЗВО, наукових установ, участь у міжнародних програмах, продуктивна праця із стейкхолдерами, академічна та професійна кваліфікація викладачів, потужна матеріально-технічна база, реалізація практичної складової підготовки здобувача та проведення наукових досліджень забезпечують досягнення очікуваних програмних результатів навчання. Існування ОНП в ІРГТ як науковому середовищі провідної наукової установи у галузі тваринництва України (визнаний статус установи), з потужним кадровим складом, тривалою успішною діяльністю ІРГТ щодо підготовки і атестації наукових кадрів беззаперечно забезпечує здобувачеві формування відповідних навичок наукового пошуку та презентації власних результатів досліджень. Підтверджена спроможність установи сформувати спеціалізовані вчені ради. Важливим оціночним критерієм функціонування ОНП є високий рівень задоволеності здобувачів якістю надання освітніх послуг. Встановлені незначні недоліки, виявлені під час акредитаційної експертизи не мають критичного впливу на набуття відповідних компетентностей. Зустрічі з представниками групи забезпечення ОНП підтвердили прагнення удосконалення ОП, розуміння шляхів досягнення і надають підстави твердити, що ЗВО здатний забезпечити стабільний розвиток реалізації ОНП. Результати акредитаційної експертизи свідчать, що ОП загалом відповідає вимогам критеріїв 1,2,3,4,5,6,7,8,9,10 і має несуттєві недоліки за ними. Зважаючи на встановлені результати, вважаємо, що дана ОП може бути акредитована.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

Для ОНП визначена узгодженість цілей навчання з основним напрямом діяльності ІРГТ, можливість здобувачами отримати поглиблену теоретичну й практичну підготовку у напрямках розведення тварин та біотехнології як пріоритетних у галузі, тісна співпраця зі стейкхолдерами в процесі розробки та реалізації ОНП, комунікація з випускниками ЗВО попередніх років, врахування вимог сьогодення при формуванні цілей і ПРН. ОНП має структурований та логічний за побудовою зміст, забезпечена потужна практична складова. Запроваджені різні форми забезпечення набуття здобувачами soft skills. Процедурою вступу передбачено подання дослідницької пропозиції, чітко визначений порядок нарахування додаткових балів відповідно до особливостей ОНП, запроваджена практика зустрічей Гаранта з вступниками. Своєчасно надається вичерпна інформація щодо організації освітнього процесу, налагоджена комунікація з керівництвом ЗВО, академічним персоналом. Стала практика залучення здобувачів до участі у науково-дослідних проєктах, виконанні наукових тем підрозділів ЗВО. Прозорість процедури контрольних заходів. Позитивною практикою є підписання здобувачами Декларації про дотримання академічної доброчесності та регулярна роз'яснювальна кампанія з метою популяризації принципів академічної доброчесності. Активне залучення роботодавців до організації і реалізації освітнього процесу, дієві методи сприяння професійному розвитку викладачів, різноманітна система заохочень, кадровий склад викладачів, які мають високий рівень академічної та професійної кваліфікації, дозволяє досягти ПРН. Матеріально-технічна база ЗВО (лабораторна база, інформаційні бази даних, унікальний Банк генетичних ресурсів тварин) сприяють проведенню науково-дослідної роботи. Позитивною практикою є наявність музею історії ЗВО. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів, вони отримують всебічну підтримку. Внутрішня система забезпечення якості є достатньо дієвою, функціонує, продовжує удосконалюватися. В удосконаленні освітньої діяльності беруть участь усі члени академічної спільноти, підрозділи та організації, які функціонують узгоджено, реагують на недоліки в освітній програмі. В ЗВО сформована культура якості, яка сприяє розвитку особистості здобувача та набуттю ним знань та умінь, які потребує ринок праці. Права та обов'язки усіх учасників освітнього процесу регулюються внутрішніми нормативними документами за вільного доступу до них, чим забезпечується інформування усіх зацікавлених сторін та суспільства. Наукові керівники аспірантів мають значні наукові здобутки, професійний досвід, є активними дослідниками. Видається науковий збірник, активно проводяться міжнародні науково-практичні конференції, семінари, конференції молодих учених. Здобувачі мають можливість формувати індивідуальну освітню траєкторію, орієнтовану на їх наукові інтереси. Учасники конференції молодих учених отримують разову грошову премію за найкращі доповіді. Забезпечується релевантність навчальних дисциплін темам досліджень аспірантів.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

Нерелевантність питань при анкетуванні здобувачів відносно освітньої програми потребує оптимізації роботи ЗВО шляхом розширення кола питань здобувачам щодо загального удосконалення ОНП, відповідності ПРН їх науковим інтересам, набуття компетентностей. Встановлені розбіжності в назві двох ОК, розбіжності Робочої програми «Педагогічна практика» (ОК9) з «Матрицею відповідності...» (Табл.4 ОНП) щодо зазначених компетентностей потребують коригування. П.4 «Положення про академічну мобільність учасників освітнього процесу» щодо порядку та процедури визнання та перезарахування результатів навчання здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії/доктора наук в установі-партнері потребує доповнення положенням щодо визнання ПРН, поряд з іншими, при перезарахуванні вивчених навчальних дисциплін. За встановленого недостатнього рівня інтернаціоналізації діяльності ЗВО, відсутності структурованої інформації про міжнародну діяльність ЗВО на офіційному веб-сайті ЕГ рекомендовано активізувати міжнародну діяльність ЗВО шляхом удосконалення стратегії інтернаціоналізації діяльності закладу, розширення практики залучення здобувачів до участі у міжнародних

проектах, їх стимулювання до участі у програмах міжнародної академічної мобільності. У рамках рекомендації ЕГ пропонує: у програмах навчальних дисциплін детальніше вказати розподіл балів за кожне аудиторне заняття, або ж по кожній з тем ОК; здійснювати практику залучення сторонніх викладачів при проведенні підсумкових форм контролю аспірантів; створити масив баз даних з використанням певних навчальних платформ задля активнішого впровадження різних форм і методів дистанційного навчання у навчальний процес. Потребує розширення практика залучення до аудиторних занять професіоналів-практиків, як рекомендація – створити і впровадити алгоритм залучення саме до аудиторних занять професіоналів-практиків. Потребує поліпшення забезпеченість витратними матеріалами для лабораторних досліджень. Навчально-методичне забезпечення освітніх компонент ОНП не в повній мірі розміщені у відкритому доступі, тому ЕГ рекомендовано поліпшити наповнення сайту. Експертна група рекомендує активізувати роботу щодо забезпечення навчально-методичними матеріалами освітніх компонентів ОНП та використовувати Google форми з метою періодичного опитування здобувачів вищої освіти та випускників освітньої програми. Рекомендовано оприлюднювати на офіційному веб-сайті Інституту таблиці пропозицій, які надходять під час обговорення проєктів освітніх програм та рішення відповідних органів щодо їх прийняття чи відхилення. Експертна група рекомендує активніше залучати аспірантів до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через проведення наукових досліджень в закордонних закладах вищої освіти та наукових установах, публікації та участь у конференціях.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

У Статуті Інституту розведення і генетики тварин імені М.В. Зубця Національної академії аграрних наук України (надалі ІРГТ) (<http://iabg.org.ua/images/aspirantura/statut2018.pdf>) підготовка наукових кадрів визначена як один з напрямів його діяльності. Цілі навчання за ОНП чітко визначені та узгоджені з основним напрямом діяльності ЗВО (<http://iabg.org.ua/images/aspirantura/statut2018.pdf>) - «забезпечення усіх напрямків селекції, виконання програм якісного удосконалення порід і стад сільськогосподарських тварин та продукції тваринництва, створення нових порід, типів і стад, збереження та раціонального використання генетичних ресурсів сільськогосподарських тварин», що підтверджує унікальність ОНП, і повною мірою відповідає спеціальності 204. Наявність мережі дослідних господарств як бази проведення досліджень поряд з використанням лабораторій та інформаційних баз даних ІРГТ створює унікальні можливості щодо забезпечення досягнень програмних результатів навчання (надалі ПРН). ІРГТ визначений (<https://mon.gov.ua/storage/app/media/nauka/atestatsiya-ustanov/2019/06/03/20190522protokrishenzasidkomis-0203.pdf>) провідною науковою установою за відповідним напрямом наукових досліджень, тому підготовка здобувачів за ОНП відповідає суспільній місії установи, а визначений у даному аспекті фокус ОНП є релевантним. Вказані у зустрічі з директором Ю.П. Полупаном напрями подальшої діяльності ІРГТ знаходять своє відображення у ОНП.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

За результатами зустрічей зі стейкхолдерами (роботодавці (представники ЗВО, Вечорка В.В., Желізняк І. М., науково-дослідних установ Федорович Є. І., дослідних господарств Передрій М. М., Мітіогло Л. В.), академічний персонал, здобувачі (Муженко А. В., Желізняк І.М.), аналізу рецензій представників академічної спільноти (<http://iabg.org.ua/images/aspirantura/204.rezenzia.laduka2020.pdf>, <http://iabg.org.ua/images/aspirantura/204.rezenzia.gil2020.pdf>), порівняння ОНП 2016 р., 2019 р., 2020 р. підтверджено урахування пропозицій щодо освітніх компонент (внесена навчальна дисципліна «Педагогіка», педагогічна (асистентська) практика, змінені обов'язкові та вибіркові компоненти), класифіковано програмні компетентності, упорядковано і оптимізовано ПРН, уточнена відповідність компетентностей (ПРН). Інтерв'ювання представників зазначених фокус-груп підтвердило факт існування реального інтересу зацікавлених осіб до формування освітнього процесу. Встановлено, що постійно діючого органу роботодавців не засновано, але зустрічі відбуваються в процесі діяльності ЗВО (координаційної, наукової, консультативної, освітньої тощо). Положенням про освітньо-наукову програму ІРГТ (<http://www.iabg.org.ua/images/aspirantura/pol.pro.osvitno.naukovu.pro.pdf>) регламентовано участь стейкхолдерів у розробці, удосконаленні, перегляді ОНП, оцінці актуальності, її цілей, результатів навчання, компетентностей, місії та стратегії Інституту. Анкетування здобувачів

(<http://iabg.org.ua/images/aspirantura/204anketuvannia2020.pdf>), поряд з загальною позитивною оцінкою ОНП, не дозволило виявити їх побажання щодо удосконалення ОНП, що потребує включення релевантних запитань.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Існування ОНП у провідній науково-дослідній установі галузі, її координаційна роль у забезпеченні наукових досліджень загальнодержавного значення з проблем генетики, біотехнології у тваринництві, кадровий потенціал дослідників, їх залучення до формування цілей і ПРН освітньої програми забезпечують врахування тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, потреб галузі. Цілі освітньої програми повною мірою відображають не лише сучасні запити ринку праці різних регіонів держави, але й існуючі тенденції щодо його зміни, оскільки потреба у фахівцях для екологічно-безпечного виробництва продукції тваринництва за впровадження ресурсозберігаючих та біотехнологічних методів, що є результатом досягнення ПРН даної ОНП, є вимогою сьогодення. Позитивною практикою є надання запитів до місцевого центру зайнятості, здійснення контент-аналізу сайтів роботодавців щодо вакансій. При спілкуванні з Гарантом, академічним персоналом, науковими керівниками підтверджена надана у відомостях самооцінювання (надалі ВСО) інформація щодо врахування вимог ринку праці при формуванні цілей і пріоритетів ОНП, встановлена постійна комунікація з випускниками аспірантури ІРГТ попередніх років, наявність інформації про їх працевлаштування як в нашій країні (тваринницькі підприємства, ЗВО, науково-дослідні установи і лабораторії, зокрема науковці і академічний персонал ІРГТ), так і в аналогічних установах за кордоном (Польща, Португалія, США), відмічена їх затребуваність на ринку праці. Є.І. Федорович Є. І., зав. лабораторії розведення і селекції тварин Інституту біології тварин НААН, підкреслила, що колектив одного з відділів їхньої установи сформований саме випускниками аспірантури ІРГТ. Інформація щодо врахування досвіду і кращих практик вітчизняних ЗВО та наукових установ (Національний університет біоресурсів і природокористування України, Сумський національний аграрний університет, ДВНЗ «Херсонський державний аграрний університет», Подільський державний аграрно-технічний університет, Інститут агроєкології і природокористування НААН), а також міжнародних програм (Аграрний університет Пловдив (Болгарія), Zhejiang Academy of Agricultural Sciences (Китай) під час формування цілей та визначення програмних результатів ОНП, зокрема щодо поєднання наукової і практичної підготовки, розвитку соціальних навичок, як зазначено у ВСО, знайшла підтвердження через аналіз чисельних Договорів про міжнародне співробітництво (<http://iabg.org.ua/images/aspirantura/dog.miznarodna.pdf>), з вітчизняними ЗВО та науковими установами (<http://iabg.org.ua/images/aspirantura/dog.vci.pdf>), при спілкуванні з Гарантом, керівництвом, академічним персоналом.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

За відсутності стандарту вищої освіти на момент проведення акредитаційної експертизи, програмні результати навчання ОП мають відповідати вимогам відповідного рівня Національної рамки кваліфікацій. Встановлено, що ПРН ОНП відповідають дескрипторам восьмого кваліфікаційного рівня Національної рамки кваліфікацій – знання, уміння/навички, комунікація, відповідальність і автономія, що знайшло відображення у загальних і фахових компетенціях, а саме: знання (концептуальні та методологічні знання в галузі чи на межі галузей знань або професійної діяльності) – ПРН 1, 3, 5, 9; уміння/навички (спеціалізовані уміння/навички і методи, необхідні для розв'язання значущих проблем у сфері професійної діяльності, науки та/або інновацій, розширення та переоцінки вже існуючих знань і професійної практики; започаткування, планування, реалізація та коригування послідовного процесу ґрунтового наукового дослідження з дотриманням належної академічної доброчесності; критичний аналіз, оцінка і синтез нових та комплексних ідей) – ПРН 2-22; комунікація (вільне спілкування з питань, що стосуються сфери наукових та експертних знань, з колегами, широкою науковою спільнотою, суспільством у цілому; використання академічної української та іноземної мови у професійній діяльності та дослідженнях) – ПРН 2, 4, 18, 21; відповідальність і автономія (демонстрація значної авторитетності, інноваційності, високий ступінь самостійності, академічна та професійна доброчесність, постійна відданість розвитку нових ідей або процесів у передових контекстах професійної та наукової діяльності; здатність до безперервного саморозвитку та самовдосконалення) – ПРН 1, 14, 18, 19, 22. Позитивним є той факт, що при формуванні ОНП 2020 р. (поточна редакція) враховані положення проекту Стандарту вищої освіти України третього (освітньо-наукового) рівня освіти, ступеня вищої освіти – доктор філософії, галузі знань 20 Аграрні науки та продовольство, спеціальності 204 Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

Узгодженість цілей навчання за ОНП з основним напрямом діяльності ІРГТ, можливість здобувачами отримати поглиблену теоретичну й практичну підготовку у напрямках розведення тварин та біотехнології як пріоритетних у галузі тваринництва, тісна співпраця зі стейкхолдерами в процесі розробки та реалізації ОНП, комунікація з випускниками ЗВО попередніх років, урахування вимог сьогодення при формуванні цілей і ПРН.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

Нерелевантність питань при анкетуванні здобувачів відносно освітньої програми потребує оптимізації роботи ЗВО шляхом розширення кола питань здобувачам щодо загального удосконалення ОНП, відповідності ПРН їх науковим інтересам, набуття компетентностей.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

Чіткість і визначеність цілей ОНП, її узгодженість з основним напрямом діяльності ЗВО, визначена унікальність освітньої програми, успішна співпраця зі стейкхолдерами в процесі розробки та реалізації ОНП, врахування тенденцій розвитку спеціальності, кращих практик провідних ЗВО, наукових установ, сучасних вимог ринку праці при проектуванні змісту освітньої програми, відповідність програмних результатів навчання дескрипторам Національної рамки кваліфікацій для доктора філософії свідчать про відповідність за критерієм Проектування і цілі ОП. Розширення кола питань при проведенні анкетування здобувачів щодо їх потреб у контексті надання освітніх послуг з наступним розглядом і врахуванням проектною групою ОНП отриманих пропозицій і відгуків підвищить рівень відповідності критерію 1.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для третього рівня вищої освіти. Обсяг ОНП становить 46 кредитів ЄКТС, з яких 34 (74%) - спрямовані на формування програмних компетентностей, 12 (26%) – відводиться на дисципліни за вибором здобувачів. Строк підготовки доктора філософії становить 4 роки. Порівняльний аналіз ОП 2016, 2019, 2020 рр. свідчить про позитивні зміни щодо переліку та обсягу окремих освітніх компонентів. ОНП включає 4 компоненти, які забезпечують набуття компетентностей: 1) здобуття глибоких знань із спеціальності, за якою аспірант проводить дослідження, зокрема засвоєння основних концепцій, розуміння теоретичних і практичних проблем, історії розвитку та сучасного стану наукових знань за обраною спеціальністю, оволодіння термінологією з досліджуваного наукового напрямку – в обсязі 20 кредитів ЄКТС (ОК7 - Сучасні технології виробництва і переробки продукції тваринництва - 5 кредитів, ОК8 - Фізіологічні основи біотехнології та відтворення тварин - 3 кредити, ВК – 12 кредитів); 2) оволодіння загальнонауковими (філософськими) компетентностями, спрямованими на формування системного наукового світогляду, професійної етики та загального культурного світогляду – в обсязі 4 кредити ЄКТС (ОК1 - Філософія – 4 кредити); 3) набуття універсальних навичок дослідника, зокрема усної та письмової презентації результатів власного наукового дослідження українською мовою, застосування сучасних інформаційних технологій у науковій діяльності, організації та проведення навчальних занять, управління науковими проектами та/або складення пропозицій щодо фінансування наукових досліджень, реєстрації прав інтелектуальної власності тощо – в обсязі 16 кредитів ЄКТС (ОК3 – Педагогіка вищої школи - 4 кредити, ОК4 – комп'ютерна обробка інформації - 3 кредити, ОК5 – Математичне моделювання та планування експерименту - 3 кредити, ОК6 - Методика досліджень та організація підготовки дисертаційної роботи - 4 кредити, ОК9 - Педагогічна (асистентська) практика - 2 кредити); 4) здобуття мовних компетентностей, достатніх для представлення та обговорення результатів своєї наукової роботи іноземною мовою (англійською або іншою відповідно до специфіки спеціальності) в усній та письмовій формі, а також для повного розуміння іноземних наукових текстів з відповідної спеціальності – в обсязі 6 кредитів ЄКТС (ОК2 – Іноземна мова за професійним спрямуванням - 6 кредитів). Обсяг кожної освітньої складової відповідає регламенту.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Сайт ЗВО містить «Положення про освітньо-наукову програму в Інституті розведення і генетики тварин імені М.В. Зубця (<http://iabg.org.ua/images/aspirantura/pol.pro.osvitno.naukovu.pro.pdf>). Відзначимо чітку структуру ОП, визначеність в часовому контексті, загальну структурованість ОК. Навчальним планом обов'язкові й вибіркові ОК передбачені в 1 та 2 семестрах I року навчання; послідовність вибору викладання дисциплін здобувачам представлена у ВСО та підтверджено при спілкуванні з Гарантом Ю.П.Полупаном та завідувачем відділу інтелектуальної власності, маркетингу інновацій та аспірантури С.Л. Войтенко. Простежується логічний взаємозв'язок між освітніми компонентами, що підтверджує наявну структурно-логічну схему навчання і викладання. Підтвердженням є наявні на сайті (<http://iabg.org.ua/images/aspirantura/rozklad%20zanyat%202021.pdf>, <http://iabg.org.ua/images/aspirantura/hrafik.prov.zalikiv2020.pdf>) та надані за запитом (відповідь 5.05.21 08:33:11) документи щодо організації навчального процесу. Досягнення кожного ПРН забезпечено обов'язковими ОК, одним або декількома. Наведений навчальний план сформований відповідно до опису ОП та структурно-логічної схеми.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеній для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Встановлена відповідність змісту ОП визначеній для неї предметної області: з переліку обов'язкових освітніх компонентів п'ять з них безпосередньо забезпечують набуття компетентностей визначеної предметної області (ОК4 Комп'ютерна обробка інформації, ОК 5 Математичне моделювання та планування експерименту, ОК 6 Методика досліджень та організація підготовки дисертаційної роботи, ОК7 Сучасні технології виробництва і переробки продукції тваринництва, ОК8 Фізіологічні основи біотехнології та відтворення тварин), всі вибіркові компоненти спрямовані на досягнення цієї ж мети. Зазначимо неузгодження в назві навчальної дисципліни - ОК 2 Іноземна мова за професійним спрямуванням за представленої робочої програми з іноземної мови (<http://iabg.org.ua/images/aspirantura/rob.prog.inozemnaq2020.pdf>), назви ОК 1 – Філософія і представленої робочої програми навчальної дисципліни «Філософія науки» (<http://iabg.org.ua/images/aspirantura/rob.prog.filosofia2020.pdf>), що потребує коригування.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Формування індивідуальної освітньої траєкторії через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін регламентується «Положенням про забезпечення права на вибір здобувачами третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти навчальних дисциплін в Інституті розведення і генетики тварин імені М.В. Зубця» (<http://iabg.org.ua/images/aspirantura/pol.vubirkovi.duc.2019.pdf>), де детально представлені питання організаційно-методичного забезпечення вибору навчальних дисциплін, процедура їх вибору, організаційні аспекти вивчення обраних навчальних дисциплін. Інтерв'ювання здобувачів свідчить про їх обізнаність щодо можливості вибору, ознайомленість з «Положенням...», факти реального вибору навчальних дисциплін. Відповідно до ОНП та НП, обсяг вибіркових дисциплін становить 12 кредитів ЄКТС (26% від загального обсягу), що узгоджується з вимогами для третього рівня вищої освіти. Здобувачам запропоновано 12 вибіркових компонент, рівнозначних за кількістю кредитів ЄКТС, з яких вони вибирають 4 відповідно до своїх уподобань. Спілкуванням зі здобувачами, Гарантом, завідувачем відділу інтелектуальної власності, маркетингу інновацій та аспірантури С.Л. Войтенко встановлено ідентичність наданих пояснень щодо процедури вибору вибіркових компонент. Індивідуальні плани виконання освітньо-наукової програми підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії надані за запитом (відповідь 5.05.21 09:40:14)

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

ОНП та навчальним планом (НП) передбачено проходження педагогічної (асистентської) практики, обсягом 2 кредити ЄКТС. Її організація регламентована «Положенням про педагогічну (асистентську) практику здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти в Інституті розведення і генетики тварин імені М.В. Зубця» (<http://iabg.org.ua/images/aspirantura/ped.praktuku2020.pdf>). Програмою практики передбачено формування загальних і спеціальних компетентностей (ЗК1, ЗК2, ЗК4, ЗК7, ЗК8, ЗК9, ЗК10, ЗК11, СК7, СК8, СК12). Відмітимо розбіжності з «Матрицею відповідності...» (Табл.4 ОНП), в якій не зазначені ЗК4, СК7, СК8, СК12), що потребує коригування. Практика передбачає відвідування й проведення навчальних занять, проведення навчально-методичної роботи, оцінювання знань та вмінь здобувачів вищої освіти; складання навчальних планів, структурно-логічної схеми підготовки здобувачів; оформлення індивідуальних планів роботи аспірантів; самостійну роботу (підготовка до лекційних і практичних/лабораторних занять, звіт за результатами практики. Всі ОК містять у своїй структурі практичні заняття (~60% обсягу дисципліни), що забезпечує набуття загальних і спеціальних

компетентностей, формування soft skills. При спілкуванні з академічним персоналом підтверджено проведення практичних занять в умовах лабораторій ІРГТ. Про проведення занять в умовах дослідних господарств говорили їх директори (Передрій М. М., Мітіогло Л. В.). Позитивною практикою у даному аспекті є залучення до розробки ОНП Федорович Є.І., завідувача лабораторії розведення і селекції тварин Інституту біології тварин НААН, Мітіогло Л.В., директора ДП «ДГ «Нива» ІГТР, Передрій М.М., директора ДП «ДГ «Христинівське» ІРГТ. За пропозиціями стейкхолдерів (Є.І.Федорович), урахування зауважень рецензента (ректор СНАУ В.І.Ладика (<http://www.iabg.org.ua/images/aspirantura/204.rezenzia.laduka2020.pdf>)) до ОНП у 2019 р. введена навчальна дисципліна «Педагогіка вищої школи» (4 кредити) та педагогічна практика (2 кредити). Високий професійний рівень науковців ІРГТ, залучених до викладання ОК ОНП, проведення практичних занять в умовах лабораторій та дослідних господарств ІРГТ, де впроваджені сучасні досягнення зоотехнічної науки, беззаперечно свідчить про долучення здобувачів до сучасних здобутків тваринницької галузі. Під час інтерв'ювання здобувачі висловили своє задоволення у цьому аспекті, що встановлено й за аналізу результатів анкетування (<http://www.iabg.org.ua/images/aspirantura/204anketuvannia2020.pdf>) – здобувачі задоволені якістю підготовки за ОНП, беруть участь у конференціях і семінарах (100% опитаних), у науково-дослідних проєктах Інституту (75%), проходили стажування або підвищення кваліфікації (66,7%).

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

ОНП передбачено набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills) через обов'язкові компоненти циклу загальнонаукової підготовки (ОК1 Філософія, ОК2 Іноземна мова за професійним спрямуванням, ОК3 Педагогіка вищої школи), як зазначено у ВСО. Спрямованість на набуття soft skills чітко простежується при аналізі визначених у робочих програмах дисциплін мети і завдань, компетентностей і результатів навчання, форм і методів навчання, а також у «Положенні про педагогічну (асистентську) практику здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти в Інституті розведення і генетики тварин імені М.В.Зубця (<http://iabg.org.ua/images/aspirantura/ped.praktuku2020.pdf>). Поряд з цим, ОК циклу спеціальної (фахової підготовки) в різній мірі містять елементи досягнення soft skills. При спілкуванні з академічним персоналом встановлено використання при викладанні дисциплін різних форм і методів навчання (диспути, самооцінка знань, навчальні вправи, конференції, проведення семінарських занять під керівництвом викладача тощо), що забезпечують набуття соціальних навичок. Їх набуття відбувається і за реалізації наукової складової та компонентів дослідницької підготовки (вибір гіпотези, апробація результатів наукових досліджень, реєстрація прав інтелектуальної власності). Високий рівень набутих соціальних навичок здобувачі продемонстрували безпосередньо під час зустрічі.

7. Зміст освітньої програми урахує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Професійний стандарт відсутній.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів відповідає фактичному навантаженню здобувачів, забезпечує досягнення цілей та програмних результатів навчання. Аналіз навчального плану показав, що за всіма ОК витримано співвідношення аудиторного навантаження і самостійної роботи 1:2. Загалом аудиторне навантаження становить 31,9% навчального часу, самостійна робота – 63,8%, практична підготовка – 4,3%, що відповідає існуючим вимогам, регламентовано Положенням про організацію освітнього процесу в Інституті розведення і генетики тварин імені М.В.Зубця (<http://iabg.org.ua/images/aspirantura/pol.orhaniz.osvit.prot20201.pdf>) і є достатнім для формування ПРН. Графіком навчального процесу ОК передбачені впродовж першого року навчання, за гармонійного поєднання наукової, навчальної роботи, педагогічної практики, визначено терміни проведення сесії. Проведення анкетування здобувачів (<http://iabg.org.ua/images/aspirantura/204anketuvannia2020.pdf>), їх інтерв'ювання підтвердило задоволення якістю навчання, достатність часу на вивчення дисциплін, виконання індивідуального плану підготовки.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

У ЗВО дуальна форма здобуття освіти не запроваджена. Позитивним є факт наявності «Положення про дуальну форму здобуття вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня» та його представлення на сайті закладу (<http://iabg.org.ua/images/aspirantura/pol.dualny2020.pdf>)

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

структурованість і логічність побудови змісту ОНП; потужна практична підготовка; залучення стейкхолдерів до практичної підготовки здобувачів за врахування їх пропозицій для ОНП щодо її удосконалення; різні форми забезпечення набуття здобувачами соціальних навичок (soft skills), підготовка нормативних документів щодо дуальної форми здобуття освіти

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

розбіжності в назві двох ОК, розбіжності Робочої програми «Педагогічна практика» (ОК9) з «Матрицею відповідності...» (Табл.4 ОНП) щодо зазначених компетентностей потребують коригування.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

За загальної відповідності вимогам нормативних документів структура та зміст освітньої програми забезпечують досягнення очікуваних програмних результатів навчання. Встановлена загальна відповідність ОНП в контексті критерію 2, за наявності несуттєвих зауважень.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Правила прийому на навчання за ОНП чітко визначені, оприлюднені на офіційному вебсайті ІРГ ім. М.В.Зубця, не містять дискримінаційних положень (<http://www.iabg.org.ua/images/aspirantura/pravula.pru.2021aspir.doktor.pdf>). Робота приймальної комісії чітко регламентована наявним положенням (<http://www.iabg.org.ua/images/aspirantura/pol.pro.prum.komici.2020.pdf>). Аналіз представлених документів свідчить про врахування існуючих нормативних положень, визначеність джерел фінансування підготовки здобувачів, перелік і вимоги до документів вступника, етапи та терміни вступної кампанії, терміни дії зазначених правил, чіткість і визначеність організаційних питань вступу, оцінювання вступників та їх зарахування. Вступ відбувається на конкурсній основі, оприлюднені програми та графіки вступу, визначений порядок організації і проведення вступних іспитів, співбесіди та перевірки реферату за профілем наукової спеціальності вступника (<http://iabg.org.ua/images/aspirantura/protokol.spivbesidy.per.ref.za.prof.pdf>), організовано зберігання вступних робіт. Поряд з чітко визначеним порядком нарахування додаткових балів вступникам за наукові досягнення (Додаток 2), у п.4. «Правил...» представлені положення, за якими надається право на першочергове зарахування до аспірантури, які майже повною мірою дублюють зазначені у Додатку 2 досягнення. За результатами зустрічі зі здобувачами ЕГ впевнилась, що «Правила прийому...» є зрозумілими, заздалегідь оприлюдненими.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Документи, які регламентують прийом здобувачів на навчання за освітньою програмою (http://www.iabg.org.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=22:2017-02-28-17-27-47&catid=20&Itemid=70), переконливо свідчать про врахування особливостей ОНП. Правилами прийому на навчання передбачено проведення вступних іспитів фаховою предметною комісією; за невідповідності спеціальності ОНП і зазначеної в дипломі магістра (спеціаліста) вступника призначаються додаткові вступні випробовування у формі співбесіди. Концепція фахового вступного іспиту для здобувачів (<http://www.iabg.org.ua/images/aspirantura/prohr.%20vstupn.%20vuyprob.2021.pdf>) передбачає наявність у них комплексу компетентностей для подальшого опанування ОНП. Програми вступного іспиту (<http://www.iabg.org.ua/images/aspirantura/prohr.%20vstupn.%20vuyprob.2021.pdf>), в яких чітко визначені критерії

оцінювання якості знань здобувачів, та додаткових вступних випробовувань (<http://www.iabg.org.ua/images/aspirantura/prohr.dodatkov.%20vst.vyr2021.pdf>) розміщені на сайті. У ЗВО щорічно переглядаються програми вступних іспитів відповідно до «Положення про приймальну комісію...» (<http://www.iabg.org.ua/images/aspirantura/pol.pro.prum.komici.2020.pdf>). Серед переліку документів, які вступник подає при прийомі, враховано наявність опублікованих наукових праць у фахових виданнях, за їх відсутності – подаються наукові доповіді (реферати) з обраної ними наукової спеціальності або дослідницька пропозиція з обраної спеціальності (<http://www.iabg.org.ua/images/aspirantura/vymohy.do.doslidnytskoyi%20propozytsiyi.pdf>), що, в той же час, не обмежує подальший вибір напряму досліджень. При визначенні Порядку нарахування додаткових балів за наукові досягнення вступників до аспірантури для здобуття наукового ступеня доктора філософії (Додаток 2 «Правил прийому...») чітко простежується відповідність здобутків особливостям самої наукової програми. У ІРГТ запроваджена практика особистої зустрічі директора ЗВО, Гаранта ОНП Ю.П.Полупана з вступниками на навчання з метою визначення наукових намірів вступника, його індивідуальних уподобань для якісного забезпечення подальшої підготовки та дослідницької діяльності, що сприяє формуванню контингенту вмотивованих і здатних до навчання на ОНП здобувачів. Позитивний вплив такої практики підтверджено і спілкуванням з аспірантами (Кулакова М.Б., Муженко А.В.).

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, представлено у «Положенні про академічну мобільність учасників освітнього процесу» (<http://www.iabg.org.ua/images/aspirantura/pol.academic2020.pdf>), у «Правилах прийому...» (<http://www.iabg.org.ua/images/aspirantura/pravula.pru.2021aspir.doktor.pdf>), вони є доступними для всіх учасників освітнього процесу. У «Положенні про академічну мобільність...» досить повно, поряд з загальними положеннями, порядком організаційного забезпечення процесу, представлено чіткі правила визнання та перезарахування результатів навчання здобувачів ВО в установах як на території України, так і поза її межами (в ОНП зазначено ряд вітчизняних та закордонних установ, з якими підписані договори про встановлення наукових і освітніх відносин задля забезпечення академічної мобільності, підтверджено при спілкуванні), послідовне впровадження яких при реалізації освітньої програми надасть можливість досягти зазначеної мети. Зазначено, що «Інститут максимально за змістом перезараховує навчальні дисципліни... або замінює їх на вибіркові дисципліни», за представлення здобувачем документа за результатами вивчення навчальних дисциплін, кількістю кредитів та інформацією про систему оцінювання або звіту «щодо виконання програми викладання, проходження практики, стажування, проведення наукових досліджень», але відсутня інформація щодо визначення програмних результатів навчання, що може призвести до невідповідності щодо набуття визначених компетентностей. У «Правилах прийому...» (<http://www.iabg.org.ua/images/aspirantura/pravula.pru.2021aspir.doktor.pdf>) визначено порядок визнання і встановлення еквівалентності документа на здобутий за кордоном ступінь (рівень) освіти, порядок подання сертифікатів з іноземної мови при вступі на навчання. Встановлено, що на даний час практика визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, в ІРГТ відсутня – як за ВСО, так і при спілкуванні з фокус-групами. У зв'язку з цим, зазначена у ВСО інформація, що правила є «... такими, що їх послідовно дотримуються під час реалізації ОНП» не є коректною).

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

На сайті закладу (<http://www.iabg.org.ua/images/aspirantura/pol.por.vuz.rezul.nav2020.pdf>) представлено «Положення про порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та інформальній освіті здобувачами третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти в Інституті розведення і генетики тварин імені М.В.Зубця», в якому представлено чітко визначений порядок та процедури визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, - порядок і терміни визнання, ОК, їх обсяг, вимоги до предметної комісії, яка створюється, метод оцінювання, порядок апеляції. Практика застосування вказаних правил в ЗВО відсутня.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

Практика подання дослідницької пропозиції, чітко визначений порядок нарахування додаткових балів вступникам за наукові досягнення відповідно до особливостей ОНП, практика зустрічей Гаранта ОНП зі вступниками

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

П.4 «Положення про академічну мобільність учасників освітнього процесу» щодо порядку та процедури визнання та перезарахування результатів навчання здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії/доктора наук в установі-партнері потребує доповнення положенням щодо визнання ПРН, поряд з іншими, при перезарахуванні вивчених навчальних дисциплін.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

За критерієм 3 встановлена загальна відповідність щодо доступу до освітньої програми та визнання результатів навчання. Правила прийому є доступними для вступників, чіткими й зрозумілими; при їх формуванні враховані особливості освітньо-наукової програми. Достатня внутрішня нормативна база щодо вступу на ОНП. Враховуючі відносний вплив недоліків, які не є суттєвими та загалом не впливають на якість ОНП, експертна група оцінює Критерій 3 рівнем В.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

ЕГ встановлено, що форми та методи навчання і викладання у ЗВО сприяють досягненню заявлених у ОНП цілей та ПРН, що відображено в представленій Матриці відповідності (табл.3), робочих програмах і анотаціях навчальних дисциплін (http://iabg.org.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=524&Itemid=70), відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи. Перелік форм та методів навчання в ІРГТ визначено «Положенням про організацію освітнього процесу в Інституті розведення і генетики тварин імені М.В.Зубця» (<http://iabg.org.ua/images/aspirantura/pol.orhaniz.osvit.prot20201.pdf>). За визначення форм навчання – очна (денна, вечірня) та заочна – вказано їх переваги, що дозволяє здобувачам вибирати найбільш прийнятні для них. Методи навчання за окремими освітніми компонентами представлено у робочих програмах дисциплін, їх різноманітність (лекції, практичні заняття в аудиторіях, лабораторіях, в умовах дослідних господарств, «круглі столи», диспути, виступи з презентаціями, самостійна робота, участь у наукових і науково-практичних конференціях, семінарах, конкурсах) забезпечує досягнення заявлених у ОНП цілей та ПРН за врахування індивідуального підходу до здобувача, цьому сприяє і невелика кількість здобувачів у групах. У ІРГТ ведеться робота щодо впровадження дистанційних форм навчання. У процесі освітньої діяльності викладачі корегують підходи до викладання, навчання та оцінювання, що підтверджено й співбесідами з ними, а також свідчить про дотримання принципів академічної свободи. Розробка індивідуальних планів підготовки здобувачів здійснюється відповідно до їх наукових інтересів, забезпечено вільний вибір напрямів наукових досліджень, узгоджуються питання вибору наукового керівника. «Положенням ...» визначено, що студентоорієнтований підхід є основою освітнього процесу. Як наслідок, результати анкетування здобувачів дозволяють говорити про повне задоволення якістю навчання (100% опитуваних). Аналогічні результати отримані і при інтерв'юванні здобувачів вищої освіти.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Здобувачі, починаючи зі вступної кампанії, впродовж усього періоду навчання забезпечені необхідною та актуальною інформацією – на сайті ІРГТ представлені «Положення про освітньо-наукову програму в Інституті розведення і генетики тварин імені М.В.Зубця» (<http://iabg.org.ua/images/aspirantura/pol.pro.osvitno.naukovu.pro.pdf>), «Положення про організацію освітнього процесу в Інституті розведення і генетики тварин імені М.В.Зубця» (<http://iabg.org.ua/images/aspirantura/pol.orhaniz.osvit.prot20201.pdf>), «Положення про забезпечення права на вибір здобувачами третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти навчальних дисциплін в Інституті розведення і генетики тварин імені М.В.Зубця» (<http://iabg.org.ua/images/aspirantura/pol.vubirkovi.duc.2019.pdf>), «Положення про звітування здобувачів наукового ступеня доктора філософії, доктора наук та виконання індивідуального плану наукової роботи» (<http://iabg.org.ua/images/aspirantura/pol.pro.zvituvannia2020.2.pdf>). На сторінці сайту ЗВО «Аспірантура/докторантура» (http://iabg.org.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=22:2017-02-28-17-27-47&catid=20&Itemid=70) представлена інформація щодо освітньо-наукової діяльності ЗВО (ОНП, рецензії на ОНП, результати анкетування, робочі програми та анотації дисциплін), інформація щодо вступу, розклад

проведення занять і графіки проведення атестації. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання (ОНП і НП 2016-2020 рр), порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів – представлені робочі програми і анотації навчальних дисциплін (http://iabg.org.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=524&Itemid=70). Під час інтерв'ювання здобувачів встановлено, що їм відомі і зрозумілі основні нормативні документи щодо освітнього процесу, надається постійна консультативна підтримка працівниками відділу інтелектуальної власності, маркетингу інновацій та аспірантури за використання різноманітних засобів комунікації (спілкування «живе» або у дистанційному форматі, наявність дошки оголошень у ЗВО).

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

Опанування змісту ОК «Комп'ютерна обробка інформації», «Математичне моделювання та планування експерименту», «Методика досліджень та «Організація підготовки дисертаційної роботи» включає дослідницьку компоненту; сформовані в результаті вивчення дисциплін компетентності є підґрунтям набуття універсальних навичок дослідника. Практичні заняття, які проводяться в лабораторіях ІРГТ, з ОК фахової підготовки передбачають формування вмінь та навичок проведення лабораторних досліджень та дослідницької роботи. Запроваджено поєднання проведення практичних занять та виконання здобувачами власних досліджень в умовах дослідних господарств ДП «ДГ Нива» та ДП «ДГ Христинівське», практичне ознайомлення з функціонування Банку генетичних ресурсів ІРГТ. Впродовж терміну навчання здобувачі активно залучаються до участі у конференціях, семінарах, вебінарах, виставках, готуючи презентації, наукові доповіді, наукові роботи для опублікування. Залучення здобувачів до участі у науково-дослідних проєктах, виконанні наукових тем, завдань відділів чи лабораторій Інституту, за якими закріплені аспіранти, є сталою позитивною практикою в ІРГТ (за свідченням керівника і менеджерів ЗВО, здобувача Кулакової М.Б.).

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Оновлення змісту ОК ОНП відбувається щорічно, терміни розробки та порядок затвердження робочої програми навчальної дисципліни регламентуються «Положенням про робочу програму навчальної дисципліни в Інституті розведення і генетики тварин імені М.В.Зубця» (<http://iabg.org.ua/images/aspirantura/pol.rob.prog.nav.dus2016%201.pdf>); дотримання положень підтверджено при спілкуванні з Гарантом. В 2020 році проєктною групою оновлено зміст ОНП згідно чинних нормативних документів, з врахуванням позицій стейкхолдерів, світового і вітчизняного досвіду, наукових досягнень і сучасних практик галузі тваринництва, відповідно були оновлені робочі програми дисциплін. Зміни до робочих програм розробниками вносяться і за результатами власних наукових здобутків, аналізу наукової літератури, участі у програмах підвищення кваліфікації та вимог до підготовки сучасного науковця. Внесено зміни до змісту ОК «Сучасні технології виробництва і переробки продукції тваринництва», «Великомасштабна селекція у тваринництві» (Сидоренко О.В., Бірюкова О.Д., за поданням Мітіогло Л.В.) відповідно сучасних практик галузі, «Методологічні основи клітинної та генної інженерії» (Щербак О.В.) на основі власних наукових здобутків автора; застосовуються різні підходи до методики викладання («Педагогіка вищої школи», Джус П.П.). Зміст ОК ОНП оновлюється відповідно сучасних досягнень у напрямках розведення та біотехнології як пріоритетних у галузі за врахування тематики наукових досліджень аспірантів. Спілкування з академічним персоналом дозволило впевнитись у застосуванні практики регулярного оновлення контенту робочої програми навчальної дисципліни.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

ЕГ встановлено, що навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності ЗВО, що реалізується через співробітництво з зарубіжними партнерами на основі укладених договорів (<http://iabg.org.ua/images/aspirantura/dog.miznarodna.pdf>), участі у міжнародних заходах, членства у міжнародних організаціях, закордонного стажування академічного персоналу, залучення здобувачів до міжнародних проєктів і стажування (здобувач П.Король, КНР), опублікування результатів досліджень у міжнародних виданнях (зокрема, видань наукометричних баз WoS, Scopus), ознайомлення здобувачів із сучасними досягненнями у галузі генетики, біотехнології, розведення с.-г тварин. В Статуті ІРГТ (<http://iabg.org.ua/images/aspirantura/statut2018.pdf>) зазначено засади здійснення зовнішньоекономічної діяльності, організації підготовки наукових кадрів за кордоном, але чіткої інституційної політики та стратегії інтернаціоналізації діяльності закладу не простежується. Окремі елементи інтернаціоналізації діяльності ЗВО зазначені в «Положенні про академічну мобільність учасників освітнього процесу» (<http://www.iabg.org.ua/images/aspirantura/pol.academic2020.pdf>). Відсутність структурованої інформації про міжнародну діяльність ЗВО на офіційному веб-сайті унеможливує отримання релевантної інформації. Здобувачі мають доступ до міжнародних наукометричних баз даних (WoS, Scopus). Членство ЗВО в Американській асоціації ембріотрансплантації (American Embryo Transfer Association), співпраця з проєктом «BioUkraine» Фондації Україна-США надає можливість долучитися до інформаційних ресурсів цих установ. За передплатою у науково-технічну бібліотеку надходять фахові іноземні журнали. При анкетування здобувачів

(<http://iabg.org.ua/images/aspirantura/204anketuvannia2020.pdf>) усі 12 аспірантів (100%) серед варіантів покращення якості організації освітньо-наукового процесу хотіли б мати можливість проходити стажування за кордоном, що вимагає більшої уваги керівництва ЗВО, групи забезпечення ОНП, наукових керівників до інтернаціоналізації діяльності закладу, участі у міжнародних наукових проєктах, програмах міжнародної академічної мобільності

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

Своєчасне надання чіткої, зрозумілої, вичерпної інформації щодо організації освітнього процесу у ЗВО, налагоджена комунікація з працівниками відділу інтелектуальної власності, маркетингу інновацій та аспірантури, стала практика залучення здобувачів до участі у науково-дослідних проєктах, виконанні наукових тем, завдань відділів чи лабораторій Інституту

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

недостатній рівень інтернаціоналізації діяльності ЗВО, відсутність структурованої інформації про міжнародну діяльність ЗВО на офіційному веб-сайті; ЕГ рекомендовано активізувати міжнародну діяльність ЗВО шляхом удосконалення стратегії інтернаціоналізації діяльності закладу, розширення практики залучення здобувачів до участі у міжнародних проєктах, їх стимулювання до участі у програмах міжнародної академічної мобільності

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

За критерієм 4 встановлена загальна відповідність запроваджених форм і методів навчання, викладання, дотримання студентоцентрованого підходу та принципів академічної свободи, доступність інформації щодо ОНП та всіх аспектів освітнього процесу, позитивна практика залучення здобувачів до участі у науково-дослідних проєктах, виконанні наукових тем, завдань відділів чи лабораторій Інституту. Потребують більшої уваги аспекти інтернаціоналізації діяльності ЗВО.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Форми контрольних заходів та порядок оцінювання здобувачів регламентуються «Положенням про порядок оцінювання результатів навчальної діяльності здобувачів третього освітньо-наукового рівня» (<http://iabg.org.ua/images/aspirantura/pol.pro.por.otsinyuvannya2020.2.pdf>) та «Положенням про організацію освітнього процесу в Інституті розведення і генетики ім. Зубця» (<http://iabg.org.ua/images/aspirantura/pol.orhaniz.osvit.prot20201.pdf>). Дані положення, програми навчальних дисциплін (http://iabg.org.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=524&Itemid=70) розміщені на сайті Інституту у вільному доступі та містять у собі інформацію щодо критеріїв оцінювання знань здобувачів та форми проведення контрольних заходів (http://iabg.org.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=524&Itemid=70). Навчальний план аспіранта містить у собі перелік освітніх компонентів та форму проведення контрольних заходів. Вищезгадані документи знаходяться у вільному доступі на сайті інституту, що дає змогу здобувачу ознайомитися з ними заздалегідь (http://iabg.org.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=22:2017-02-28-17-27-47&catid=20&Itemid=70). Види проведення контрольних заходів, критерії оцінювання знань за шкалою (національна та ECTS) із визначеними балами, подані у даних нормативних документах, є зрозумілими для усіх учасників навчального процесу, що було підтверджено під час інтерв'ювання фокус-груп здобувачів та викладачів.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Стандарт вищої освіти за третім освітньо-науковим рівнем відсутній. Пункти 6.6-6.9 «Положення про порядок оцінювання результатів навчальної діяльності здобувачів третього освітньо-наукового рівня» регулюють механізм оцінювання результатів проведення поточної та підсумкової атестації здобувачів наукового ступеня доктор філософії (<http://iabg.org.ua/images/aspirantura/pol.pro.por.otsinyuvannya2020.2.pdf>). Проміжна атестація аспіранта відбувається згідно «Положення про звітування здобувачів наукового ступеня доктора філософії, доктора наук та виконання індивідуального плану наукової роботи» (<http://iabg.org.ua/images/aspirantura/pol.pro.zvituvannia2020.2.pdf>) та організовується структурним підрозділом, за яким закріплені здобувач. До початку проведення атестації, аспірант готує пакет документів для подачі членам експертної комісії структурного підрозділу, для представлення результатів виконання навчально-наукової діяльності відповідно до індивідуального навчального плану аспіранта. На науковому семінарі аспірант наочно презентує фактичні результати навчально-наукової діяльності та представляє наукову доповідь з висвітленням основних положень та проміжних результатів досліджень, демонструє ступінь їх апробації, результати виконання індивідуального навчального плану та плану наукової роботи аспіранта. За результатами відкритого обговорення членами експертної атестаційної комісії результатів навчально-наукової діяльності здобувача, формується відповідний протокол, який містить у собі висновок про ступінь виконання аспірантом запланованих результатів навчально-наукової діяльності та рекомендації щодо продовження або припинення навчання. Усі звітні документи (індивідуальний план наукової роботи, витяг з протоколу засідання Вченої ради Інституту, розгорнутий звіт про виконання роботи над дисертацією за рік) здобувач подає до відділу аспірантури не пізніше семи днів до закінчення поточного року навчання. Підсумкова атестація здобувачів здійснюється шляхом публічного захисту дисертаційного дослідження у спеціалізованих вчених радах. Під час онлайн-зустрічі з членами ЕГ здобувачі підтвердили факти проходження ними проміжної (річної, семестрової) атестації за затвердженого формату.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Правила проведення контрольних заходів у ЗВО встановлюються «Положенням про організацію освітнього процесу в Інституті розведення і генетики ім. Зубця» (<http://iabg.org.ua/images/aspirantura/pol.orhaniz.osvit.prot20201.pdf>), «Положенням про порядок оцінювання результатів навчальної діяльності здобувачів третього освітньо-наукового рівня» (<http://iabg.org.ua/images/aspirantura/pol.pro.por.otsinyuvannya2020.2.pdf>) та знаходяться у вільному доступі. Пункт 8.22 «Положення про організацію освітнього процесу в Інституті розведення і генетики ім. Зубця» чітко визначає форми контрольних заходів, правила проведення поточного та підсумкового контролю. У «Положенні про порядок оцінювання результатів навчальної діяльності здобувачів третього освітньо-наукового рівня» висвітлені чіткі та доступні правила проведення контрольних заходів та критерії оцінювання. Об'єктивність екзаменаторів досягається чіткими критеріями оцінювання, з однаковою кількістю завдань та встановленням визначеного, регламентованого механізму оскарження процедури та результатів проведення контрольних заходів з метою врегулювання конфліктних ситуацій, зазначеним у пункті 7.1 «Положення про порядок оцінювання результатів навчальної діяльності». Протягом навчання здобувачів на даній ОНП застосовуються різні форми навчання, під час розмови з членами ЕГ, Гарант та завідувач відділу аспірантури Войтенко С.Л. запевнили (зустріч 1 5.05.21), що ЗВО працює над урізноманітненням форм і методів дистанційного навчання задля впровадження у навчальний процес. Під час загострення епідеміологічної ситуації безпосередня комунікація викладачів та аспірантів, а також розсилка необхідного навчального матеріалу відбувалась через електронні засоби зв'язку (електронна пошта, додаток-месенджер Viber тощо); постійний зв'язок з викладачами підтверджено і при інтерв'юванні представників фокус-груп. Задля врегулювання конфліктних ситуацій між учасниками освітнього процесу, у ЗВО розроблено «Положення щодо врегулювання конфліктних ситуацій в Інституті розведення і генетики ім. Зубця» (<http://iabg.org.ua/images/aspirantura/pol.pro.vrehul.konflikt.set20201.pdf>), в якому наведені роз'яснення шляхів та тактик попередження конфліктних ситуацій, їх врегулювання. За інтерв'ювання фокус-груп було виявлено, що учасники освітнього процесу ознайомлені зі способами запобігання виникнення конфліктних ситуацій, а також основними шляхами їх вирішення. Вирішення спірних питань між здобувачем та НПП регламентується п. 7.2 «Положення про порядок оцінювання результатів навчально-наукової діяльності здобувача третього освітньо-наукового рівня», згідно якого здобувач має право оскаржити результати оцінювання контрольних заходів, практик, а також атестації. У відповідь на вмотивовану заяву НПП чи здобувача, створюється апеляційна комісія для розгляду даної заяви, на засіданні якої НПП надає пояснення щодо виставлених здобувачу балів відповідно до критеріїв оцінювання.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

«Положення про академічну доброчесність у Інституті розведення і генетики ім. Зубця» – це основний документ, яким регламентується політика, принципи дотримання академічної доброчесності, система виявлення академічного плагіату, а також встановлення рівня відповідальності за порушення академічної доброчесності (<http://www.iabg.org.ua/images/aspirantura/pol.pro.akademichnu.dobrochesnist.pdf>). Окрім того, в ІРГТ створена комісія з питань дотримання етичних принципів і стандартів та розв'язанню етичних конфліктів, що стосуються порушення академічної доброчесності. Інтерв'ювання здобувачів підтвердило той факт, що у ІРГТ ім. Зубця регулярно проводиться роз'яснювальна робота серед здобувачів щодо настання відповідальності за порушення принципів і правил академічної доброчесності у вигляді повторного проходження оцінювання, позбавлення стипендії, виключення з аспірантури, а також зняття дисертаційної роботи з розгляду на будь-якому етапі оцінювання. Згідно п. 5 даного положення в ЗВО створена комісія з питань дотримання етичних принципів і стандартів та розв'язання етичних конфліктів, що стосуються порушення академічної доброчесності. Інтерв'ювання здобувачів підтвердило той факт, що у ІРГТ регулярно проводиться роз'яснювальна робота серед здобувачів щодо настання відповідальності за порушення принципів і правил академічної доброчесності у вигляді повторного проходження оцінювання, позбавлення стипендії, виключення з аспірантури, а також зняття дисертаційної роботи з розгляду на будь-якому етапі оцінювання. Через систему «Unicheck» проводиться перевірка академічних текстів, тез доповідей, рукописів статей та дисертацій на виявлення плагіату. Скан-копії відповідного договору між Інститутом та ТОВ «Антиплагіат» були пред'явлені на запит ЕГ. Здобувачами був підтверджений факт підписання ними Декларації про дотримання академічної доброчесності як згоду на дотримання принципів і правил, зазначених у даному документі.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

Прозорість процедури контрольних заходів. Позитивною практикою вважається підписання здобувачами Декларації про дотримання академічної доброчесності та регулярна роз'яснювальна кампанія із залученням Ради молодих вчених, відділу інтелектуальної власності, маркетингу інновацій та аспірантури, що здійснюється серед учасників навчального процесу з метою популяризації принципів академічної доброчесності.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

У рамках рекомендації ЕГ пропонує: у програмах навчальних дисциплін детальніше вказати розподіл балів за кожне аудиторне заняття, або ж по кожній з тем ОК; здійснювати практику залучення сторонніх викладачів при проведенні підсумкових форм контролю аспірантів; створити масив баз даних з використанням певних навчальних платформ задля активнішого впровадження різних форм і методів дистанційного навчання у навчальний процес.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

Зважаючи на наведені сильні сторони та позитивні практики, наявність і дотримання нормативних документів у ЗВО щодо проведення контрольних заходів, оцінювання здобувачів, впровадженої у закладі політики, стандартів і процедур дотримання академічної доброчесності, а також незначні слабкі сторони, які відомі і опрацьовуються у ЗВО, експертна комісія вважає, що ОНП відповідає рівню В за Критерієм 5.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Академічна та професійна кваліфікація викладачів, задіяних у реалізації даної ОНП підтверджена пред'явленими на запит ЕГ документами. Добір науково-педагогічних працівників до викладання ОК відбувається відповідно їх академічного кваліфікаційного рівня, згідно з Ліцензійними умовами провадження освітньої діяльності (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1187-2015-%Do%BF#Text>), наукового доробку зі спеціальності. НПП, задіяні до викладання ОК, є докторами та кандидатами наук з відповідних спеціальностей, професіоналами-практиками, членами спеціалізованих вчених рад, проходять курси підвищення кваліфікації, постійно публікуються у наукових

фахових виданнях, видають методичні посібники, рекомендації, статті та отримують патенти на винаходи. Так, Полупан Ю. П., д. с.-г. н., професор, член-кореспондент НААН, (ОК «Математичне моделювання та планування експерименту», «Ком'ютерна обробка інформації») є керівником аспірантів, автором підручників, монографій, патентів авторських свідоцтв та брошур, 42 публікацій у закордонних виданнях, 4 публікацій у виданнях Scopus та 7 – у WoS (<https://scholar.google.ru/citations?hl=ru&user=k2omWW4AAAAJ>). Д.с.-г.н., професор Войтенко С.Л. (ОК «Методика досліджень та організація підготовки дисертаційної роботи») – автор 5 посібників, 5 патентів, член редколегії міжвідомчого тематичного наукового збірника «Розведення і генетика тварин». К.с.-г.н., ст.н.сп., Щербак О. В. (ОК «Методологічні основи клітинної та генної інженерії»), завідувач лабораторії генетики та біотехнології тварин, є автором методичних рекомендацій за профілем ОК, членом редколегії міжвідомчого тематичного наукового збірника «Розведення і генетика тварин», Американського товариства науки про тварин, Американської асоціації ембріотрансплантації. Професор Дзіцюк В. В. (ОК «Фізіологічні основи біотехнології та відтворення тварин») – автор публікацій у зарубіжних та українських виданнях, що входять до баз Scopus та WoS за науковим напрямом цитологія та генетика (<https://cytgen.com/ru/2020/29-34N2V54.htm>, https://agrisp.com/index.php/agrisp/article/view/2020_01_03), входить до складу редколегії наукового журналу «Agricultural Science and Practice». К. філол. н. Гольцова М. Г. (ОК «Іноземна мова за професійним спрямуванням», є автором навчально-методичних посібників та наукових праць у міжнародних та українських виданнях (<https://scholar.google.com/citations?user=KGPRnVcAAAAJ&hl=uk>); Сторожук С.В. (ОК «Філософія»), д. філософ. н., професор, автор посібників, монографій, публікацій англійською мовою, зокрема, у виданнях WoS (<https://scholar.google.com.ua/citations?user=Hc5U8JQAAAAJ&hl=ru>). Аналізуючи інформацію звіту про самооцінювання, наданих на запит документів та результати проведеного спілкування 6.05.21 р. з НПП, ЕГ дійшла до висновку, що викладачі, які залучені для викладання на ОНП, є авторитетними науковцями та активними дослідниками та забезпечують досягнення програмних результатів навчання здобувачами.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

«Положення про прийняття на роботу, звільнення наукових співробітників і заміщення вакантних посад» регулює процедуру заміщення вакантних посад НПП при реалізації даної освітньо-наукової програми (<http://iabg.org.ua/images/aspirantura/pol.pro.pryun.na.roboty2020.pdf>). Набір викладачів здійснюється за врахування професійної та академічної кваліфікації. При реалізації даної ОНП конкурсний добір викладачів не проводиться. Для викладання ОК «Іноземна мова за професійним спрямуванням» (Гольцова М. Г.) та «Філософія» (Сторожук С. В.) на умовах договору залучені викладачі Національного університету біоресурсів і природокористування.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

ЗВО тісно співпрацює та постійно комунікує з роботодавцями, залучає їх до організації та реалізації освітнього процесу. Реструктуризація ОК, їх перейменування та наявність широкого блоку вибіркових дисциплін відповідно до вимог МОН та студоцентрованого підходу – це результат плідної співпраці ІРГТ з членами проєктної групи, до якої залучені і роботодавці. Представники дослідних господарств ДП ДГ «Христинівське» (Передрій М. М.), ДП ДГ «Нива» (Мітїогло Л. В.) під час онлайн-зустрічі з членами ЕГ наголошували, що зі здобувачами проводяться виїзні практичні заняття на базі даних господарств. Даною фокус-групою підкреслено, що підтримка здобувачів відбувається через представлення господарської платформи для проведення наукових досліджень, а також надання методичної та консультативної допомоги. Завідувач лабораторії розведення та селекції тварин Інституту біології тварин Федорович Є. І. як стейкхолдер та роботодавець, організовує «круглі столи», де здобувачі мають змогу заслуховувати лекції з питань розведення та генетики сільськогосподарських тварин провідними науковцями інституту.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

У ЗВО впроваджена практика проведення аудиторних практичних занять в умовах лабораторій ІРГТ, виробничих майданчиків дослідних господарств, до яких долучаються професіонали-практики. Цей факт знайшов підтвердження і при спілкуванні з фокус-групами. В той же час, викладачі ОНП є науковцями ІРГТ – провідної науково-дослідної установи галузі тваринництва, є відомими фахівцями-експертами у напрямі технології виробництва і переробки продукції тваринництва. Під час зустрічі ЕГ з представниками роботодавців (5.05.2021) представник ДП ДГ Христинівське, Передрій М.М. неодноразово підкреслював, що заняття проводяться безпосередньо на базі дослідного господарства, оскільки це пов'язано зі специфікою наукової діяльності здобувачів, що навчаються на даній ОНП. Саме на базі дослідних господарств ДП ДГ Христинівське та ДП ДГ Нива, які являються структурними підрозділами ІРГТ, аспіранти мають змогу проводити науково-дослідну роботу та розширювати коло наукового спілкування з практиками та визнаними професіоналами з селекційної роботи у тваринництві, що й було підтверджено під час зустрічі ЕГ з фокус-групами.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

ІРГТ сприяє систематичному підвищенню кваліфікації викладачів у наукових установах та закладах вищої освіти відповідно розробленого та узгодженого з НААН щорічного плану. Згідно представлених у ВСО матеріалах, викладачі, що задіяні на ОНП, проходили підвищення кваліфікації на базі ІРГТ, інших установ НААН, та спеціалізованих закладів відповідно до їх спеціалізації, що підтверджено відповіддю (6.05.2021, 10:48:40), наданою на запит ЕГ. Співпраця щодо сприяння професійному розвитку викладачів із ЗВО підтверджена підписаними договорами (<http://iabg.org.ua/images/aspirantura/dog.vci.pdf>) з Миколаївським національним аграрним університетом, Національним університетом біоресурсів і природокористування України, Подільським державним аграрно-технічним університетом, згідно яких НПП залучаються до проведення спільних науково-дослідних робіт, обміну науково-практичним досвідом, досвідом педагогічної діяльності, програм підвищення кваліфікації та інших видів співпраці, що сприяє їх професійному розвитку. Так, Войтенко С.Л. пройшла підвищення кваліфікації в Інституті свинарства і агропромислового виробництва НААН України, ІРГТ, Інституті тваринництва НААН, НУБіП України (Інститут післядипломної освіти), Щербак О.В. – в Інституті свинарства і агропромислового виробництва НААН України, Інституті біоенергетичних культур і цукрових буряків НААН, Національному технічному університеті України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського, American Embryo Transfer Association, Сидоренко О.В. – в Одеському національному університеті імені І. І. Мечникова, Zhuji Guowei Poultry Development Co, LTD (China, 2018, 2019), Державній дослідній станції птахівництва НААН, Асоціації виробників молока (USAID). НПП, які задіяні у реалізації ОНП (Сидоренко О. В., Джус П. П., Щербак О. В., Стародуб Л. Ф., Бірюкова О.Д.) беруть активну участь у програмах ЗВО щодо підвищення кваліфікації для інших установ (http://iabg.org.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=531:kovtun-12042021&catid=1&Itemid=30, <http://ua-ідNAUKOVYMU-USTANOVAMY-UKRAINY.html>). НПП, задіяні у викладанні ОК на ОНП, беруть участь у міжнародних науково-практичних конференціях, онлайн-семінарах, вебінарах. Дана інформація підтверджує наявність у ІРГТ дієвої системи забезпечення професійного росту та розвитку викладачів.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

Для стимулювання викладацької майстерності, професійного розвитку НПП в ІРГТ створена цілісна система заохочень різного характеру як матеріального (надбавки, доплати, преміювання), так і нематеріального (подяка, представлення до державних нагород), що має підтвердження у Статуті Інституту розведення і генетики тварин імені М.В.Зубця Національної академії аграрних наук України (<http://iabg.org.ua/images/aspirantura/statut2018.pdf>) та Колективному договорі між адміністрацією та профспілковим комітетом Інституту розведення і генетики тварин імені М.В.Зубця Національної академії аграрних наук на 2020-2022 роки (<http://iabg.org.ua/images/aspirantura/kolek.dogovir2020.pdf>). Гарант ОНП, директор Інституту Полупан Ю. П. під час зустрічі з членами ЕГ наголосив, що запроваджена система базується на рейтингово-бальній системі з урахуванням оцінювання складності і напруженості певного виду роботи (як от, видання підручників, публікації у фахових виданнях України та закордонних виданнях, які входять до міжнародних наукометричних баз, наукове керівництво аспірантами тощо) та нарахуванням відповідної кількості балів, з якою ознайомлені викладачі ОНП. Гарант ОНП підкреслював, що найбільшу кількість балів отримують за захист аспірантом докторської або кандидатської дисертації. Інтерв'юванням фокус-груп підтверджено дієвість системи заохочень.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

Сильною стороною критерію 6 є активне залучення роботодавців до організації і реалізації освітнього процесу, дієві методи сприяння професійному розвитку викладачів, різнорівнева система заохочень, потужний кадровий склад викладачів ОК, які мають високий рівень академічної та професійної кваліфікації, що дозволяє досягти програмних результатів навчання.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

Залучення до аудиторних занять професіоналів-практиків потребує розширення; як рекомендація – створити і впровадити алгоритм залучення саме до аудиторних занять професіоналів-практиків.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

ЕГ встановлено відповідність академічної та професійної кваліфікації викладачів та наукових керівників аспірантів цілям та програмним результатам навчання; роботодавці, професіонали-практики залучені до організації та реалізації освітнього процесу; в ІРГТ створена дієва система сприяння професійному розвитку викладачів. Враховуючи відносний вплив недоліків, які не є суттєвими та загалом не впливають на якість ОНП, експертна група оцінює Критерій 6 рівнем В.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Для забезпечення наукової, навчальної, дослідницької діяльності, досягнення цілей та програмних результатів навчання на базі ІРГТ створена потужна матеріально-технічна база. (http://iabg.org.ua/index.php?option=com_content&view=category&layout=blog&id=18&Itemid=68). Окремі наукові підрозділи мають у своєму розпорядженні лабораторії для проведення досліджень. З наявністю обладнання, станом лабораторій члени ЕГ були ознайомлені під час експертизи. Зокрема, серед новітнього обладнання були представлені ампліфікатор ДНК (лабораторія молекулярної генетики), потужні мікроскопи (лабораторія цитогенетики), прилади для оцінки якості молока (лабораторія оцінки якості молока), мікромолекулятор та мікрокузня (лабораторія біотехнології відтворення). ІРГТ має потужну інформаційну базу даних, Банк генетичних ресурсів тварин, який внесений до Державного реєстру наукових об'єктів, що становлять національне надбання (http://iabg.org.ua/index.php?option=com_content&view=category&layout=blog&id=28&Itemid=78), оскільки тут зберігається та накопичується генетичний матеріал різних видів сільськогосподарських тварин, згідно з програмою збереження і селекції порід (http://iabg.org.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=125&Itemid=68). При проведенні експертизи науковими співробітниками підкреслювалося, що здобувачі мають вільний доступ до лабораторій та обладнання для проведення практичних занять та дослідницької роботи, що й було ними підтверджено у ході опитування. На базі ІРГТ функціонує науково-технічна бібліотека (http://iabg.org.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=108&Itemid=68). Здобувачі мають вільний доступ до бібліотечного фонду, який поповнюється науковою періодикою, читального залу, комп'ютерів з доступом до мережі Інтернет. При проведенні експертизи Гарант ознайомив ЕГ із обладнанням власної друкарні ІРГТ, зазначивши, що ЗВО зареєстрований як суб'єкт видавничої діяльності, що дає змогу видавати методичну літературу, науково-практичні рекомендації, автореферати, а також фахове видання України із сільськогосподарських наук «Розведення та генетика» з присвоєнням ISSN та ISBN. За результатами анкетування здобувачів (<http://iabg.org.ua/images/aspirantura/204anketuvannia2020.pdf>) 83,4% задоволені станом наукових лабораторій, 33,3% хотіли б мати кращу забезпеченість науково-методичною літературою; 91,7% хотіли б мати кращу держану підтримку у фінансуванні Інституту, придбанні обладнання та реактивів для дослідження.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

Інститут забезпечує безоплатний доступ до необхідної матеріально-технічної бази та електронних ресурсів. Під час опитування аспірантами та академічним персоналом було підтверджено, що вони мають безоплатний доступ до інформаційних ресурсів та інфраструктури, необхідної для навчання/викладання та наукової роботи. Згідно умов договору Інституту з ТОВ «Антиплагіат», перевірка дисертаційних робіт здійснюється безоплатно, що і було підтверджено фокус-групами при проведенні експертизи.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

У ІРГТ існує «Положення з техніки безпеки та охорони праці в Інституті розведення і генетики тварин імені М.В.Зубця» (<http://iabg.org.ua/images/aspirantura/pol.tex.bezpeku2020.pdf>), створене для організації заходів, спрямованих на запобігання різного роду ситуаціям, які можуть спричинити шкоду життю та/або здоров'ю учасників освітнього процесу. Стан лабораторій та приміщень є задовільним та не викликає застережень. Те, що освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів, дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси, неодноразово підтверджувала фокус-група аспірантів при опитуванні. Членам ЕГ було повідомлено, що здобувачі мають можливість проживати у готелі-гуртожитку для аспірантів НААН України. Директор ІРГТ Полупан Ю. П. під час онлайн-експертизи довів до відома членам ЕГ, що у лабораторному корпусі створена окрема кімната з усіма

необхідними побутовими умовами для короткочасного проживання аспірантів, до прикладу, під час проведення лабораторних досліджень, чи НПП за потреби.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

Всебічна підтримка, а також консультативно-інформаційний супровід аспіранта здійснюється впродовж усього навчання. Здобувачі отримують освітню, організаційну та інформаційну підтримку через комунікацію з НПП, представниками відділу інтелектуальної власності, маркетингу, інновацій та аспірантури та дирекцією інституту. Інформаційна підтримка здобувача відбувається шляхом вільного доступу до сайту Інституту, де здобувач може знайти необхідну йому інформацію (http://iabg.org.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=22:2017-02-28-17-27-47&catid=20&Itemid=70), а також на спеціальній дошці оголошень, яка є у наявності у одному з корпусів інституту. Науково-технічна бібліотека здійснює інформаційну та консультативну підтримку, а також надає можливість аспіранту замовити специфічну вузькопрофільну літературу з теми наукового дослідження через абонемент Інституту у Національній бібліотеці ім. Вернадського. До послуг здобувачів електронний та паперовий каталоги для зручного пошуку потрібної інформації та вільний доступ до наукометричних баз Scopus та Web of Science. Налагоджений постійний зв'язок з науковими керівниками через мобільні засоби зв'язку та соціальні мережі задля консультативної підтримки у позаурочний час. Здобувачі отримують соціальну підтримку через структурні підрозділи у вигляді надання матеріальної допомоги. У разі виникнення проблемних питань юридичного характеру здобувачі звертаються до юрисконсульта. Аспіранти під час онлайн-інтерв'ювання наголосили, що задоволені тим рівнем підтримки, яку здійснює Інститут під час їх навчання.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

У п. 5.8 «Положення про організацію освітнього процесу» (<http://iabg.org.ua/images/aspirantura/pol.orhaniz.osvit.prot20201.pdf>) визначено питання підтримки осіб з особливими потребами. Під час опитування фокус-групами була підтверджена їх обізнаність щодо даної інформації. В ІРГТ облаштовані зручності для осіб з обмеженими руховими можливостями – пандус та ліфт. На сьогодні на ОНП «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва» осіб з особливими освітніми потребами не навчається.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

Зрозуміла та прозора політика інституту висвітлена у «Положенні щодо врегулювання конфліктних ситуацій в ІРГТ ім. М.В. Зубця» (<http://iabg.org.ua/images/aspirantura/pol.pro.vrehul.konflikt.set20201.pdf>) та «Положенням про сексуальне домагання» (<http://iabg.org.ua/images/aspirantura/pol.pro.sek.domohannya20201.pdf>). Для запобігання корупції ІРГТ проводить просвітницькі кампанії задля формування негативного ставлення до її проявів, що ґрунтуються на Законі України «Про засади запобігання і протидії корупції». Всі учасники освітнього процесу ознайомлені з даними положеннями. При опитуванні стейкхолдери повідомили ЕГ, що у випадку виникнення конфліктних ситуацій будь-якого характеру можуть звернутися до Ради молодих вчених, наукового керівника, представника відділу інтелектуальної власності, маркетингу інновацій та аспірантури або ж безпосередньо до дирекції закладу. Під час бесіди членів ЕГ, Гарант повідомив, був випадок виникнення конфліктної ситуації, пов'язаної з непорозумінням аспіранта з науковим керівником. Вона була вирішена шляхом заміни наукового керівника за взаємною згодою сторін. Окрім того, мала місце конфліктна ситуація, що стосується невиконання аспірантом навчального плану. У даному випадку конфліктна ситуація не вирішилась шляхом спілкування наукового керівника з аспірантом, тому за заявою керівника такий здобувач був відрахований з аспірантури через невиконання навчального плану та втрату зв'язку з науковою установою та керівником (п. 5. 6 «Положення про організацію навчального процесу і ІРГТ ім. Зубця» <http://iabg.org.ua/images/aspirantura/pol.orhaniz.osvit.prot20201.pdf>). За час реалізації ОНП конфліктних ситуацій, пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та корупцією не виникало, проте механізм протидії розроблений та регулярно втілюється в життя.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

Потужна лабораторна база ІРГТ, інформаційні бази даних, унікальний Банк генетичних ресурсів тварин являються міцним підґрунтям для проведення науково-дослідної роботи аспірантами. Оскільки дана наукова установа має

свою історію становлення та розвитку, вагомі наукові здобутки як позитивну практику можна відзначити наявність музею історії ІРГТ. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів, вони отримують освітню, організаційну, інформаційну, соціальну та консультативну підтримку.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

Потребує поліпшення забезпеченість витратними матеріалами для лабораторних досліджень. Навчально-методичне забезпечення освітніх компонент ОНП не в повній мірі розміщені у відкритому доступі, тому ЕГ рекомендовано поліпшити наповнення сайту.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

Матеріально-технічне, навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечує досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання. В ІРГТ створене безпечне середовище, де здобувачі мають змогу отримати різного роду підтримку. Політика та процедура вирішення конфліктних ситуацій є чіткою, зрозумілою та доступною для учасників освітнього процесу. Зауваження є не суттєвими.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

Інститут дотримується визначених процедур щодо розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми. Процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОНП у закладі регламентуються «Положенням про освітньо-наукову програму в Інституті розведення і генетики тварин імені М.В. Зубця» (<http://iabg.org.ua/images/aspirantura/pol.pro.osvitno.naukovu.pro.pdf>), «Положенням про організацію освітнього процесу в Інституті розведення і генетики тварин імені М.В. Зубця» (<http://iabg.org.ua/images/aspirantura/pol.orhaniz.osvit.prot20201.pdf>) та Постановою КМУ від 23 березня 2016 р. № 261 «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах)» (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/261-2016-%D0%BF#Text>). У пп 1.5. «Положення про освітньо-наукову програму...» вказано, що перегляд ОНП відбувається за ініціативи гаранта, науково-педагогічних працівників, що її реалізують, з урахуванням результатів її моніторингу, періоду акредитації, стандартів вищої освіти, висновків та пропозицій стейкхолдерів, роботодавців і здобувачів вищої освіти при оцінці актуальності ОНП, її цілей, результатів навчання, компетентностей, місії та стратегії Інституту. ОНП була розроблена у 2016 році, у 2017-2020 роках її було переглянуто та внесено зміни. Під час інтерв'ювання з фокус-групами ЕГ отримала підтвердження щодо їх обізнаності з процедурами оновлення ОНП.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Здобувачі вищої освіти залучені до процесу періодичного перегляду ОНП через Раду молодих учених, на яку покладено функції студентського самоврядування, а також через свого представника, здобувача вищої освіти Желізняка І.М., який є членом проектної групи з 2018 року та безпосередньо бере участь у процедурах періодичного перегляду освітньої програми та забезпечення її якості. У фокус-групах з представниками ради молодих учених та здобувачами вищої освіти встановлено, що вони залучені до процедури забезпечення якості ОНП та беруть участь в її удосконаленні. Під час інтерв'ювання Желізняк І.М. підтвердив, що він представляє інтереси здобувачів вищої освіти, і список вибіркового дисциплін формувався з урахуванням побажань аспірантів різних років навчання враховуючи особливості їх наукових досліджень, а також з його ініціативи було створено чотири блоки по три вибіркові дисципліни у кожній.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

В ІРГТ створені відповідні умови щодо залучення роботодавців до періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості. Роботодавці, які є членами вченої ради Інституту та спеціалізованої вченої ради, безпосередньо беруть участь у формуванні, перегляді і оновленні ОНП та вносять свої пропозиції. Гарант ОНП та члени проєктної групи є членами фахових товариств, результати роботи яких враховуються при удосконаленні освітньої програми. Під час інтерв'ювання з роботодавцями, які представляють заклади вищої освіти, науково-дослідні установи та дослідні господарства, на базі яких виконуються наукові дослідження аспірантів, ЕГ отримала підтвердження залучення їх до періодичного перегляду освітньої програми. Зокрема, завідувач лабораторії розведення та селекції тварин Інституту біології тварин НААН професор Федорович Є.І. повідомила, що нею у 2019 році було запропоновано вилучити з ОНП освітній компонент «Закономірності спадковості і мінливості», оскільки ця дисципліна була подібна до іншої дисципліни «Молекулярно-генетичні технології у тваринництві», натомість ввести навчальну дисципліну «Педагогіка вищої школи» об'ємом 4 кредити та педагогічну практику об'ємом 2 кредити. Директор ДП «ДГ «Нива» ІРГТ ім. М.В. Зубця НААН Мітіогло Л.В. повідомила, що вносила пропозиції щодо зміни навчальних дисциплін «Глобальні проблеми галузі тваринництва, технологій виробництва та переробки продукції» на «Сучасні технології виробництва і переробки продукції тваринництва», а «Популяційно-генетичні закономірності та методи великомасштабної селекції у тваринництві» на «Великомасштабна селекція у тваринництві». Свої пропозиції при рецензуванні надіслав ректор Сумського Національного аграрного університету, академік НААН Ладика В.І. Ці та інші пропозиції від роботодавців були враховані та внесені зміни до освітньої програми.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

Під час інтерв'ю Гарант освітньої програми повідомив, що збір інформації щодо кар'єрного шляху випускників попередніх років здійснюється шляхом телефонного опитування, а на перспективу планується здійснювати збір інформації шляхом проведення анкетування та його аналізу з метою з'ясування чи надають результати навчання, досягнуті в освітній програмі, можливості працевлаштування на ринку праці.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

Система забезпечення якості освітньої програми регламентується «Положенням про освітньо-наукову програму в Інституті розведення і генетики тварин імені М.В. Зубця» (<http://iabg.org.ua/images/aspirantura/pol.pro.osvitno.naukovu.pro.pdf>), «Положенням про організацію освітнього процесу в Інституті розведення і генетики тварин імені М.В.Зубця» (<http://iabg.org.ua/images/aspirantura/pol.orhaniz.osvit.prot20201.pdf>), згідно яких передбачаються процедури перегляду ОНП, оцінювання її якості щодо удосконалення освітньої програми. З метою вчасного реагування на виявлені недоліки в освітній програмі систематично проводяться опитування стейкхолдерів щодо якості ОНП. Від початку створення ОНП у 2016 році вона щорічно переглядалася та зазнала істотних змін. Зокрема, у 2017 році зміни стосувалися інформації щодо проєктної групи та вилучення інформації відносно спеціалізації «Розведення і селекція тварин». У 2018 році до членів проєктної групи додалися здобувачі вищої освіти та роботодавці. Найбільше змін ОНП зазнала у 2020 році: за результатами моніторингу стейкхолдерами, аналізу ринку праці та з урахуванням інформації, що міститься у проєкті Стандарту вищої освіти були внесені зміни щодо загальної інформації, навчальних дисциплін, обсягу дисциплін, розподілу освітніх компонентів на обов'язкові та вибіркові, педагогічної (асистентської практики), мети, опису предметної області, загального фокусу, викладання та оцінювання, компетентностей, програмних результатів навчання, ресурсного та кадрового забезпечення, мобільності, структурно-логічної схеми та матриці. Це підтверджено під час інтерв'ювання зі стейкхолдерами та отриманими від ЗВО документами.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

ОНП була введена в дію у 2016 році та проходить акредитацію уперше, отже зауважень та пропозицій, отриманих під час попередніх акредитацій цієї ОНП, не було. Під час перегляду освітньої програми бралися до уваги зауваження та пропозиції, отримані під час акредитацій освітніх програм інших наукових установ та ЗВО.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

Внутрішня система забезпечення якості вищої освіти регламентується: «Положенням про освітньо-наукову програму в Інституті розведення і генетики тварин імені М.В. Зубця» (<http://iabg.org.ua/images/aspirantura/pol.pro.osvitno.naukovu.pro.pdf>), «Положенням про організацію освітнього процесу в Інституті розведення і генетики тварин імені М.В. Зубця» (<http://iabg.org.ua/images/aspirantura/pol.orhaniz.osvit.prot20201.pdf>), «Положенням про академічну доброчесність в Інституті розведення і генетики тварин імені М.В. Зубця» (<http://iabg.org.ua/images/aspirantura/pol.pro.akademichnu.dobrochesnist.pdf>), «Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату в Інституті розведення і генетики тварин ім. М.В. Зубця» (<http://iabg.org.ua/images/aspirantura/pol.plagiat2020.1.pdf>). Процеси і процедури внутрішнього забезпечення якості вищої освіти розподілені між усіма учасниками академічної спільноти. За результатами інтерв'ювання різних фокус-груп встановлено залучення усіх учасників та стейкхолдерів до формування культури якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми, відчувається зацікавленість в удосконаленні освітнього процесу, виявленні недоліків та їх усуненні. Відбувається періодичне опитування викладачів та здобувачів вищої освіти щодо якості ОНП, результати якого аналізуються та впроваджуються. Постійному розвитку ОНП та освітній діяльності за цією програмою сприяє участь викладачів у конференціях та семінарах різних рівнів, проведення спільних наукових досліджень, в тому числі міжнародних, стажування в провідних ЗВО та наукових установах України та світу, що підтверджено документами на запит ЕГ. Отримана інформація від учасників різних фокус-груп дає можливість зробити висновок, що в академічній спільноті Інституту розведення і генетики тварин ім. М.В. Зубця діє культура якості.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

В Інституті внутрішня система забезпечення якості є достатньо дієвою, вона функціонує та продовжує удосконалюватися. В удосконаленні освітньої діяльності беруть участь усі члени академічної спільноти, підрозділи та організації, які функціонують узгоджено, реагують на недоліки в освітній програмі. В Інституті сформована культура якості, яка сприяє розвитку особистості здобувача вищої освіти та набуттю ним знань та умінь, які потребує ринок праці.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

Експертна група рекомендує активізувати роботу щодо забезпечення навчально-методичними матеріалами освітніх компонентів ОНП та використовувати Google форми з метою періодичного опитування здобувачів вищої освіти та випускників освітньої програми.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

Беручи до уваги всю цілісність встановлених фактів (сильних сторін, позитивних практик, слабких сторін, недоліків) та їх контексту, такі чинники, як наявність дієвої системи внутрішнього забезпечення якості освітньої програми, встановлені факти узгодженості стейкхолдерів та систематичного удосконалення ОНП, відносний вплив недоліків, які не є суттєвими та загалом не впливають на якість ОНП, експертна група оцінює Критерій 8 рівнем В.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Права та обов'язки усіх учасників освітнього процесу регулюються Статутом Інституту розведення і генетики тварин імені М.В. Зубця (<http://iabg.org.ua/images/aspirantura/statut2018.pdf>), «Положенням про організацію освітнього процесу в Інституті розведення і генетики тварин імені М.В. Зубця» (<http://iabg.org.ua/images/aspirantura/pol.orhaniz.osvit.prot20201.pdf>), Постановою КМУ від 23 березня 2016 р. № 261 «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах)» (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/261-2016-%D0%BF#Text>) та

іншими положеннями, які розташовані на веб-сайті Інституту (http://iabg.org.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=520). Також між Інститутом та здобувачами вищої освіти після зарахування до аспірантури укладається договір, який регулює права та обов'язки сторін. Правила прийому на навчання до аспірантури, програми вступних та додаткових іспитів розміщені на сайті Інституту за посиланням (http://iabg.org.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=22:2017-02-28-17-27-47&catid=20&Itemid=70). Під час інтерв'ювання учасники усіх фокус-груп підтвердили, що правила і процедури, що регулюють права та обов'язки усіх учасників освітнього процесу доступні та зрозумілі, вони їх дотримуються під час реалізації ОНП.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

Проект освітньої програми за 2020 рік розміщено на веб-сайті Інституту за посиланням (http://iabg.org.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=524&Itemid=70). На сайті Інституту розведення та генетики тварин ім. М.В. Зубця зазначена електронна адреса університету, за якою усі заінтересовані сторони можуть надіслати свої зауваження та пропозиції. Під час інтерв'ювання Гарант підтвердив своєчасне оприлюднення проекту освітньої програми на сайті Інституту з метою отримання зауважень та пропозицій. Інтерв'ювання академічного персоналу, здобувачів вищої освіти та роботодавців підтвердило їх участь в ознайомленні та процесі перегляду проекту ОНП.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

Інформація про освітню програму розміщена на офіційному веб-сайті (<http://iabg.org.ua/images/aspirantura/204.os.naucova.prog2020.1.pdf>), також розміщені навчальні плани, анотації та робочі програми нормативних навчальних дисциплін, анотації вибіркових дисциплін, рецензії на ОНП, результати анкетування здобувачів вищої освіти (http://iabg.org.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=524&Itemid=70). Експертна група дійшла висновку, що обсяг інформації достатній для того, щоб потенційні вступники мали змогу зробити поінформований вибір щодо вступу на освітню програму. Інформація оприлюднюється на сайті своєчасно для обговорення та отримання зауважень та пропозицій від стейкхолдерів.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

Права та обов'язки усіх учасників освітнього процесу регулюються внутрішніми нормативними документами, які знаходяться у вільному доступі на сайті Інституту розведення і генетики тварин ім. М.В. Зубця, чим забезпечується інформування усіх зацікавлених сторін та суспільства в достатньому обсязі.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

Експертна група рекомендує оприлюднювати на офіційному веб-сайті Інституту таблиці пропозицій, які надходять під час обговорення проектів освітніх програм та рішення відповідних органів щодо їх прийняття чи відхилення.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

Інститутом розведення і генетики тварин ім. М.В. Зубця розроблено та затверджено норми та правила, які визначають права та обов'язки усіх учасників освітнього процесу. Вони є чіткими та зрозумілими та розміщені на офіційному веб-сайті. Враховуючи незначні недоліки, експертна група оцінює критерій 9 рівнем В.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

Теми наукових досліджень обговорюються між майбутнім науковим керівником та здобувачем вищої освіти, проходять обов'язковий розгляд на засіданні відділу, до якого він прикріплений, методичній і вченій радах Інституту та узгоджуються із науковою тематикою Інституту. Аналіз освітніх компонентів освітньо-наукової програми та інформація, отримана під час інтерв'ювання здобувачів вищої освіти дали можливість експертній групі дійти висновку, що зміст ОНП відповідає науковим інтересам аспірантів і уможливує повноцінну підготовку до дослідницької і викладацької діяльності за фахом: аспіранти можуть реалізовувати дослідження з обраної теми, вивчати дисципліни, що дають змогу вирішувати науково-дослідницькі завдання в галузі. Підготовка до дослідницької діяльності забезпечується наявністю та змістом обов'язкових освітніх компонентів «Методика досліджень та організація підготовки дисертаційної роботи», «Математичне моделювання та планування експерименту» та «Комп'ютерна обробка інформації». Підготовка до викладацької діяльності забезпечується наявністю та змістом обов'язкових освітніх компонентів: «Педагогіка вищої школи» та педагогічної (асистентської) практики. Освітня програма містить дисципліни загальнонаукового блоку (Філософія) та мовного блоку (Іноземна мова за професійним спрямуванням). Формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів вищої освіти відбувається шляхом вибору дисциплін із запропонованих, що дає змогу отримати повноцінну підготовку за тематикою наукових досліджень. Загальний обсяг освітніх компонентів відповідає вимогам та становить 46 кредитів ЄКТС. Експертна група підтверджує релевантність навчальних дисциплін темам досліджень аспірантів.

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряміві досліджень наукових керівників.

Співставляючи інформацію щодо професійної кваліфікації, наукових інтересів і публікаційної активності наукових керівників з темами дисертаційних досліджень аспірантів експертна група дійшла висновку щодо їх відповідності. Теми наукових досліджень аспірантів розглядаються на засіданнях відділів, методичній і вченій радах Інституту та узгоджуються із науковою тематикою Інституту. Наукові керівники аспірантів є виконавцями програм наукових досліджень НААН, які зареєстровані в УкрІНТЕІ. Зокрема, тема дисертаційної роботи Кулакової М.Б. «Селекція бугаїв молочних порід за племінною цінністю», її науковий керівник д. с-г. н., член-кор. НААН Полупан Ю.П. є виконавцем завдання «Дослідити біологічні закономірності співвідносної мінливості та генетичної детермінації ознак продуктивності, типу екстер'єру, фертильності, тривалості та ефективності довічного використання худоби молочних порід України»; тема дисертаційної роботи Прокулевича Я.М. «Селекційно-господарська оцінка продуктивних ознак корів південної м'ясної породи великої рогатої худоби», його науковий керівник д. с-г. н., член-кор. НААН Вдовиченко Ю.В. є виконавцем завдання «Встановити онтогенетичні та біологічні закономірності формування ознак продуктивності для селекційного поліпшення популяцій м'ясної худоби». Сферою наукових інтересів д. с-г. н., член-кор. НААН Федорович Є.І. є розведення та селекція тварин. Її аспіранти працюють у цьому ж напрямі. Наукова діяльність інших аспірантів також відповідає напрямку наукових досліджень їх керівників. Публікації наукових керівників забезпечують релевантність темам досліджень їх аспірантів.

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

Аналіз матеріального стану лабораторій та обладнання Інституту, наявність підпорядкованих дослідних господарств: ДП «ДГ «Христинівське» та ДП «ДГ «Нива» дають змогу стверджувати, що аспіранти мають достатні можливості для виконання наукових досліджень відповідно до своєї тематики. Інститут два рази на рік видає міжвідомчий тематичний науковий збірник «Розведення і генетика тварин», який включений до Переліку фахових наукових видань України з сільськогосподарських наук, зареєстрований у Міжнародному центрі періодичних видань, в якому публікуються результати наукових досліджень аспірантів. Усього випущено 60 номерів журналу, статті мають цифрові ідентифікатори DOI. З метою апробації результатів наукових досліджень в Інституті також проводяться міжнародні науково-практичні конференції, семінари, круглі столи та конференції молодих учених. Доповіді молодих учених публікуються у матеріалах наукових конференцій. Під час інтерв'ювання Гарант повідомив, на конференціях молодих учених журі оцінює найкращі доповіді, а переможці отримують грошові премії. Інформація про проведення конференцій розміщується на веб-сайті Інституту. В Інституті діє апробаційна рада для попередньої експертизи дисертацій здобувачів та спеціалізована вчена рада по захисту дисертацій.

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь

у спільних дослідницьких проектах тощо.

Згідно п. 1.6. «Положення про академічну мобільність учасників освітнього процесу» академічна мобільність здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії/доктора наук здійснюється на підставі міжнародних договорів про співробітництво в галузі освіти та науки, міжнародних програм та проектів, договорів про співробітництво між іноземними або вітчизняними закладами вищої освіти/наукової установи та Інститутом, за узгодженими та затвердженими в установленому порядку індивідуальними навчальними планами здобувачів вищої освіти доктора філософії/доктора наук та програмами навчальних дисциплін/освітньо-наукових програм. Під час інтерв'ювання Гарант освітньої програми повідомив, що укладені договори про співпрацю з науковими і освітніми закладами Польщі, Болгарії, Молдови, Білорусі та Китаю. Зокрема, у Китаї аспіранти проводять дослідницькі експерименти і проходять стажування. Також очікується випуск статей у міжнародних виданнях, які вже пройшли рецензування. У 2020 році аспіранти Інституту взяли участь в онлайн конференціях Інституту тваринницьких наук (м. Костинброд, Республіка Болгарія) «Наука про тварин – завдання та інновації»http://iabg.org.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=517:covtun08112020&catid=1&Itemid=30 та XI International Virtual Conference (Bosnia and Herzegovina).

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

Наукові керівники аспірантів є активними дослідниками. Тематика дослідницьких проектів дотична до наукових досліджень аспірантів. У 2016-2020 роках наукові керівники аспірантів брали участь у виконанні програми наукових досліджень НААН № 37 «Система роботи в популяціях і збереження біологічного різноманіття генетичних ресурсів сільськогосподарських тварин» та № 29 «Розроблення інноваційних технологій виробництва, систем годівлі та методів селекції великої рогатої худоби і забезпечення якості продукції скотарства». За результатами проведених наукових досліджень виконавці наукових тематик регулярно публікують наукові статті у фахових вітчизняних і зарубіжних виданнях та беруть участь у конференціях різних рівнів.

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

В Інституті дотримання академічної доброчесності регламентується Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату розведення і генетики тварин імені М.В. Зубця (<http://iabg.org.ua/images/aspirantura/pol.plagiat2020.1.pdf>) та функціонує комісія з академічної етики. Здобувачі вищої освіти та їх наукові керівники підписують декларації про дотримання принципів і правил академічної доброчесності. Питання дотримання принципів академічної доброчесності розглядаються на засіданнях вченої ради, методичної ради та ради молодих вчених Інституту. Наукові та науково-методичні роботи, дисертації, монографії проходять перевірку на академічний плагіат з використанням програмного продукту Unicheck, що належить ТОВ «Антиплагіат», договір про співпрацю з яким був наданий на запит експертній групі.

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

Інститут розведення і генетики тварин ім. М.В. Зубця має розвинену матеріально-технічну базу, яка забезпечує можливості здобувачам вищої освіти для проведення наукових досліджень. Наукові керівники аспірантів мають значні наукові здобутки, професійний досвід та є активними дослідниками. Видається науковий збірник, який включений до Переліку фахових наукових видань, активно проводяться міжнародні науково-практичні конференції, семінари, круглі столи та конференції молодих учених. Здобувачі вищої освіти мають можливість формувати індивідуальну освітню траєкторію, орієнтовану на їх наукові інтереси. Учасники конференції молодих учених отримують разову грошову премію за найкращі доповіді. Забезпечується релевантність навчальних дисциплін темам досліджень аспірантів. Стандарти, процедури і політика дотримання академічної доброчесності чіткі та зрозумілі для всіх учасників освітнього процесу.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

Експертна група рекомендує активніше залучати аспірантів до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через проведення наукових досліджень в закордонних закладах вищої освіти та наукових установах, публікації та участь у конференціях.

Рівень відповідності Критерію 10.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

Зважаючи на те, що зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів, створені умови для апробації результатів досліджень, наукові керівники є активними дослідниками та мають значні наукові здобутки, експертна група дійшла висновку, що ОНП та освітня діяльність за цією програмою відповідають рівню В за критерієм 10 з недовідками, що не є суттєвими.

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

Зазначаємо, що при проведенні акредитаційної експертизи ЕГ врахувала факт, що у 2019 р. Інститут пройшов атестацію наукових установ і за результатами проведення процедури загального оцінювання діяльності рішенням експертної комісії з проведення державної атестації наукових установ 22 травня 2019 р. згідно з наказом Міністерства освіти і науки України від 31.05.2019 №768 увійшов до другої класифікаційної групи наукових установ, які, відповідно до п.18 Порядку проведення державної атестації наукових установ, затвердженого Постановою Кабінету міністрів України від 19 липня 2017 р. №540 (із змінами, внесеними згідно з постановою КМУ №288 від 18.04.2018), мають достатній рівень отриманих результатів діяльності, «є провідними за певними напрямками проведення наукових досліджень, науково-технічних (експериментальних) розробок, впроваджень конкретних видів наукової, технічної продукції», виявляють активність щодо інтеграції у світовий науковий простір й атестуються строком на 3 роки, про що було зазначено у Методичних рекомендаціях для експертів від відділу акредитації освітніх програм

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	В
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	В
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	В
Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою	В
Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	В
Критерій 6. Людські ресурси	В
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	В
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	В
Критерій 9. Прозорість та публічність	В
Критерій 10. Навчання через дослідження	В

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Відсутні

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і добросовісно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Прокопенко Наталія Павлівна

Члени експертної групи

Димчук Анатолій Васильович

Ткаченко Тетяна Юріївна